

Błogosławiona Bronisława – Patronka Diecezji Opolskiej

Błogosławiona Bronisława urodziła się ok. 1200 roku w Kamieniu Śląskim. Według tradycji pochodziła ze szlacheckiej rodziny Odrowążów. Jej ojcem był Stanisław Prandota herbu Odrowąż, zwany Miłosławem, a matką – Anna z Jaksów herbu Gryf. Jej pradziad Jaksa Gryfita z Miechowa był rycerzem i brał udział w wojnach krzyżowych. W latach 1162-1164 był też fundatorem Klasztoru Norbertanek w Krakowie na Zwierzyńcu.

Bronisława otrzymała w dzieciństwie oraz młodości staranne wychowanie, pielęgnowane przez jej matkę, na które składało się szereg praktycznych umiejętności, takie jak: podstawowe prace domowe, umiejętność pisania i czytania, ziołolecznictwo, ogrodnictwo, dobre obyczaje i wiedza ogólna. Na ówczesnych dworach oraz zamkach książęcych zwykle była także kaplica, gdzie zbierano się na wspólną modlitwę u boku kapelana rodzinnego. Należy więc przypuszczać, że wychowywana była również poprzez pielęgnowanie kultu i wiedzy religijnej. Nieznane są bliższe okoliczności i warunki w jakich spędziła lata młodości, natomiast wiadomo, że mając 16 lat wstąpiła do klasztoru Sióstr Norbertanek na Zwierzyńcu, wybierając w ten sposób drogę życia konsekrowanego.

Widzenie bł. Bronisławy (1849 r., mal. Wojciech Eljasz-Radzikowski) – obraz z bocznego ołtarza kościoła św. Augustyna i św. Jana Chrzciciela w Krakowie.

Na podstawie zachowanych konstytucji zakonnych można określić porządek dnia w klasztorze, a tym samym tryb jej życia klasztornej. Dzień rozpoczynał się odmawianiem siedmiu psalmów pokutnych. Cały brewiarz odmawiano na stojąco, jako wyraz pokuty. Poza tym wiele czasu poświęcano na inne modlitwy w różnych intencjach. Szczególną czią otaczano Matkę Bożą. Cele, w których mieszkaly mniszki były nieogrzewane. Obowiązywały liczne praktyki postne i pokutne. W czasie posiłków w refektarzu odbywało się m.in. czytanie lektury duchowej. Biografowie życia bł. Bronisławy stwierdzili, że zaprowadziła ona w klasztorze – z polecenia św. Jacka – praktykę codziennego odmawiania różańca świętego. Cechowało ją ponadto umiłowanie modlitwy indywidualnej, szczególnie do Męki Pańskiej.

Nieznana jest dokładna data złożenia przez nią ślubów zakonnych, ale najprawdopodobniej nastąpiło to w 1217 r. W czasie zarazy w 1224 r. z wielkim zaangażowaniem służyła chorym, rozdawała leki i ubrania, karmiła głodnych. Po przejściu Tatarów w roku 1241 i spaleni przez nich klasztoru, siostra Bronisława była już przełożoną – ksienią tego klasztoru. Podczas tego najazdu siostry w obawie o swoje życie zmuszone były do opuszczenia klasztoru i udania się do kryjówek w skałach pobliskich lasów, które odtąd noszą nazwę Skał Panieńskich. W tym czasie Bronisława udzielała pomocy potrzebującym i cierpiącym wskutek najazdu Tatarów. Po przejściu tatarskiej nawały nawiązała kontakt z Odrowążami, którzy pomogli jej odbudować zniszczony kościół oraz klasztor. Szczególną pomoc okazała jej wówczas Przybysława, żona Jakuba Odrowąża – ówczesnego właściciela dóbr w Kamieniu Śląskim. Po odbudowie kościoła i klasztoru Bronisława przestała być przełożoną, bowiem w 1252 ksienią była już siostra Wiseniega.

W najtrudniejszych chwilach udawała się na Górę św. Bronisławy (nazwę nadano górze już po jej śmierci), gdzie oddawała się modlitwie i medytacji. W dniu 15 sierpnia 1257 r., w święto Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, Bronisława miała też szczególne widzenie duchowe, w którym dowiedziała się o śmierci swego krewnego, św. Jacka. Będąc zatopioną w modlitwie ujrzała nad dominikańskim kościołem Świętej Trójcy w Krakowie wielką jasność i postępujący orszak Matki Bożej prowadzącej św. Jacka. Po skierowanym pytaniu do Maryi otrzymała od niej następującą odpowiedź: „Bronisławo, córko moja, jestem matką miłosierdzia, a ten którego widzisz, to brat twój Jacek, którego do wiecznej chwały prowadzę”. W ostatnich miesiącach swego życia bardzo przeżywała wieść o nadciągającej znów hordzie tatarskiej. Martwiła się tym, co miało wkrótce nastąpić. Pewnego dnia udała się na swoje ulubione wzgórze Sikornik, gdzie zwykle szukała ukojenia w modlitwie. Tam ujrzała Jezusa Chrystusa z krzyżem w ręku, który pocieszył ją słowami: „Bronisławo, krzyż Mój jest twoim, lecz i chwała Moja twoją będzie”.

Wnętrze kościoła św. Augustyna i św. Jana Chrzciciela w Krakowie. Z lewej strony widoczny jest ołtarz bł. Bronisławy z trumienką-relikwiarzem. Fot. Paweł Krzan.

Bronisława zmarła 29 sierpnia 1259 na wzgórzu Sikornika (Góra św. Bronisławy) podczas modlitwy, na kilka miesięcy przed przekroczeniem zamarzniętej Wisły przez Tatarów. Tam też została początkowo pochowana, ponieważ kościół i klasztor nie był jeszcze w pełni odbudowany po zniszczeniach tatarskich. Po zakończeniu odbudowy ciało bł. Bronisławy zostało przeniesione i umieszczone we wschodniej ścianie kościoła, a następnie miejsce to zamurowano, z uwagi na ewentualność kolejnych niszczycielskich najazdów. W 1782 r. ksieni s. Magdalena Otfinowska odnalazła ukrytą dębową trumienkę. Ówczesny proboszcz ks. Wacław Tworkowski po uzyskaniu zgody władz kościelnych wyjął jej kości oraz przełożył je do nowej cynowej trumienki i umieścił ją w murze kościoła przy ołtarzu św. Anny. W 1840, w związku z jej beatyfikacją, otwarto grób i wydobyto dwie trumienki – dębową i cynową, które przekazano do archiwum klasztornego. Wyjęto z nich jej relikwie i przełożono do nowej trumny wykonanej z brązu przez artystę Henryka Kossowskiego, zwieńczonej koroną z orłem i herbem Odrowąż oraz medalem papieża Grzegorza XVI, która jest wyeksponowana przy bocznym ołtarzu poświęconym bł. Bronisławie.

Początkowo jej kult koncentrował się na Górze św. Bronisławy, gdzie według tradycji zmarła oraz gdzie była pierwotnie pochowana. Wpierw na wspomnianej górze w miejscu, gdzie znajdowała się pustelnia Bronisławy, postawiono krzyż. Wraz ze wszczęciem przez dominikanów w 1594 r. intensywnych starań o kanonizację św. Jacka, popartych prośbą króla Zygmunta Starego do Stolicy Apostolskiej, rosta

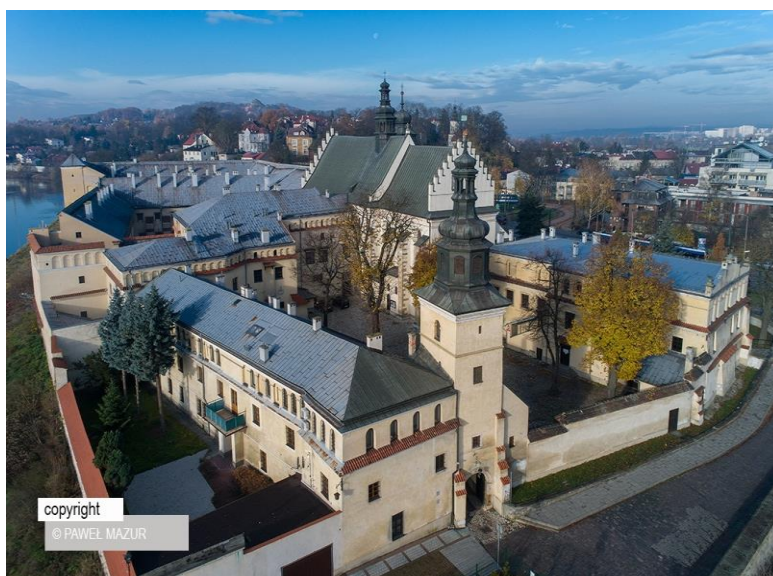

także żywa legenda o świętości Bronisławy, zwłaszcza, gdy rozeszła się szeroko wieść, że miała widzenie pośmiertnej chwały brata Jacka. Ludzie, którzy w trudnych czasach wojen i krajowych zamieszek doznali jej dobroci i opieki, z ufnością wzywali jej pomocy, wierząc, że jest w niebie i za nimi oręduje.

Góra św. Bronisławy, na której znajduje się Kopiec Kościuszki – u jego podnóża Kaplica bł. Bronisławy. Fot. Shutterstock.

Z tego względu, przez kolejne stulecia, do stojącego na Górze św. Bronisławy krzyża pielgrzymowali liczni wierzący prosząc o jej wstawiennictwo i opiekę. Do tego miejsca pielgrzymowała m.in. w dniu 3 września 1683 r. królowa Maria Kazimiera d'Arquien – żona Jana III Sobieskiego, zwana Marysieńką, z synem królewiczem Aleksandrem – a więc tuż przed słynną bitwą pod Wiedniem, w której 12 września król Jan III Sobieski rozgromił potężną armię turecką. W XVIII wieku kult Bronisławy Odrowążówny znacząco przybrał na sile. W 1702 r. na wspomnianym wzgórzu norbertanin, proboszcz ks. Herman Suchodębski, wybudował kaplicę poświęconą Bronisławie oraz umieścił w niej półkolisty obraz z jej podobizną i wystawił księgę pamiątkową dla pielgrzymów. W międzyczasie kaplica została powiększona, a w 1787 r. odwiedził ją król Polski Stanisław August Poniatowski. W 1786 r. ułożono hymn, litanię i modlitwy ku jej czci, a w 1789 r. ukazał się drukiem jej pierwszy żywot napisany przez dominikanina o. Wawrzyńca Teleszyńskiego.

W 1838 po ustaniu epidemii cholery w Krakowie, co przypisywano modlitwom za pośrednictwem siostry Bronisławy, ówczesna ksieni klasztoru s. Ewa Stobiecka poczyniła starania w celu wyniesienia jej na ołtarze. Po skompletowaniu dokumentacji i przesłuchaniu wielu osób, które zaświadczyły o jej kulcie, akta te przesłano do Rzymu w celu dalszego postępowania. Kongregacja ds. Obrzędów zaaprobowала ten kult i w dniu 23 sierpnia 1840 r. papież Grzegorz XVI ogłosił ją błogosławioną i zaliczył do rzędu błogosławionych Patronów Polski.

Kościół pw. św. Augustyna i św. Jana Chrzciciela i klasztor Norbertanek w Krakowie-Zwierzyniec. Fot. Paweł Mazur.

Główne uroczystości beatyfikacyjne odbyły się w Krakowie i trwały kilka dni. W dniu 2 września 1840 r. po nieszporach i odczytaniu dekretu beatyfikacyjnego Stolicy Apostolskiej w kościele dominikanów pw. Świętej Trójcy odbyła się uroczysta procesja z jej relikwiami do kościoła Norbertanek pw. św. Augustyna i św. Jana Chrzciciela. Uroczystości zostały zakończone 5 września mszą św. sprawowaną w kaplicy bł. Bronisławy na wzgórzu Sikornik. Obraz pt. *Widzenie bł. Bronisławy*, znajdujący się w bocznym ołtarzu kościoła Norbertanek namalował krakowski malarz Wojciech Eljasz-Radzikowski, natomiast srebrny relikwiarz na czaszkę błogosławionej wykonał Franciszek Kausa.

Relikwiarz z czaszką bł. Bronisławy. Fot. Ewa Wiatr.

Liturgiczne wspomnienie błogosławionej Bronisławy obchodzone jest w dniu 1 września. Bł. Bronisława jest patronką dobrej sławy i ludzi cierpiących, jest też patronką Krakowa oraz Zwierzyńca.

W celu zebrania pełnej dokumentacji w sprawie jej kanonizacji, tzn. by mogła być czczona w Kościele katolickim jako święta, kard. Franciszek Macharski powołał w roku 2002 w archidiecezji krakowskiej Komisję Historyczną. Zgodnie z obowiązującymi przepisami do kanonizacji potrzebny jest cud uczyniony za jej wstawiennictwem, który powinien być zatwierdzony przez papieża. Zgłoszony i potwierdzony przez lekarzy cud, to sprawa uzdrowienia z raka skóry Romualdy Unickiej.

Obecnie kult bł. Bronisławy koncentruje się w kościele klasztorным siostr Norbertanek na Zwierzyńcu, przy bocznym ołtarzu poświęconym bł. Bronisławie, na którym znajduje się niewielka trumienka, która zawiera relikwie Błogosławionej.

Oprac. na podstawie:

<http://www.norbertanki.w.krakow.pl/blogoslawiona-bronislawa/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/B%C5%82ogos%C5%82awiona_Bronis%C5%82awa